

Kedvesórák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset” Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.

Idő intézendők az előfizetések, legézszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

FÁRAGÓ SIMON.

Előfizetési árak

a regénymelléklettel együtt:
Égész évre 6 frt. — Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

HUMOROS REGÉNY.

(15. folytatás.)

A MILLIÓS BABA.

Írta: Tölgyessy Mihály.

VIII. A siralomházban.

legnagyobb készséggel! — jelenté ki Plumb. — A pénzösszeget a new-yorki banknál felvehetőleg azonnal utalványozni is fogom!

Ez hatott. A szegények pénze aféle senki pénze, a melyhez voltakép mindenki nyulhat.

Ez a köztelfogás azt eredményezte, hogy az ítélet felmentő lett.

Pedig, hogy kezdetben minő volt a hangulat, legjobban bizonyítja az elnök előtt fekvő fekete páleza, melyet a vádlott feje fölött ketté akartak törni.

A tárgyalásnak vége lett s a vádlottakat egytől-egyig mind szabad lábra helyezték.

Mr. Plumb megszoritotta John Bill kezét s így szólt:

— Nem tagadhatom, jól beszélt. Mindketten remekeltünk. Valóban méltók vagyunk egymáshoz!

Mr. Plumb a siralomházból, ahova mint biztos akasztófajelöltet még a tárgyalás megkezdése előtt vitték, teljesen rehabilitálva tért vissza az arany szabadságba.

A felmentés fölötti öröm egy darabig feledteté vele bánatát leányának elvesztése miatt.

Később azonban az csak annál hevesebben lépett fel benne.

— John Bill! — mondá fájdalommal. — Teremtse elő a leányomat!

A titkár szívébe is visszatért a fájdalom. A bíróságnak valahogy túljárt az eszén, de hogy Lilit miképen lehessen előteremteni, e pontnál valóban megállott az esze!

Oh, mily kegyetlen ironiája ez a sorsnak: akkor ígérték meg neki a leány kezét, midőn jószerelemmel elveszettnek lehet őt tekinteni.

Pedig most magának teremtené elő, ha egyáltalán még előteremthető!

Nagy búsan visszatértek New-Yorkba, ahol Lili elvesztése s különösen annak körülményei élénk részvétet keltek a lakosság rétegeiben.

Erdeving esete is felrázta már közönyéből a kormányt, mely most mr. Plumb balesete következtében a legszigorubb rendszabályokra határozta el magát.

FERDINAND, BOLGÁR FEJEDELEM.

Mr. Plumbnak anyagi támogatása mellett egy ágyunaszádót szereltek fel, melynek feladata volt utána járni és kipuhatolni a kalózhajó hollétét.

Ugy volt, hogy John Bill is részt vesz az expedícióban, mely a csendes oceánra és egész Kelet-Ázsiára ki fog terjedni.

Maga Plumb Tamás nem akart résztvenni. Ő inkább otthon akarta bevárni a kutatás eredményét. Azt az egy tengeri kirándulását, melynek reá nézve oly szomorú vége lett, elegendőnek tartotta egész életére. Nem kér belőle többet!

Az Erdeving-testvérek ezégek szerencsétlenül járt beltagja ama sajtószzerű kalóztámadás elkövetőjében nem egészen alaptalanul Plumb Tamást sejté. Kételyei azonban eloszlottak, midőn meghallá, hogy Plumb maga is kalózek kezébe esett, kik egyetlen leányát magukkal hurcolták.

Ily körülmények között az általános részvét elől ő sem zárkozhatott el s midőn egy izben a kárvallott milliomossal találkozott, megindultan szólt:

— Kezet foghatunk egymással, bajtárs! Ön leányát veszítette el, én a világ legnagyobb gyémántjait.

— Mindakettő az én veszteségem! — mondá erre Plumb.

— Hogy-hogy? — kérdé Erdeving felhuzva szemöldökét.

— Ne firtassuk a dolgot, mr. Erdeving! Ön az én gyémántjaimból akart hasznot huzni, a sors azonban nem engedte. Az igaz, hogy én sem jutottam hozzájuk egészen egyenes uton — s én is megbűnhődtem érte.

Ez a beszéd újra a gyanakodó feltevések egész légióját támasztotta fel Erdevingben, ámde hallgatott, miután kézzelfogható bizonyítékokkal nem támogathatta eme föltevéseit!

Mr. Plumbnak ugyanis volt annyi esze, hogy visszatérte előtt hajóját ismét hófehérre festeté és természetesen az eltört kereket is kiigazíttatá.

Ezalatt a hadihajót teljesen felszerelték és mindennel ellátták, amire a nagy uton szüksége lehetett.

Mr. Plumbnak ez rengeteg pénzébe került, de kijelenté, hogy vagyona felét is szívesen feláldozza leányáért.

Mig a hajót szerelték, az öreg ur, kit leányának elvesztése egészen meggörnyesztett, minden nap kiment a tengerpartra s legalább némi szórakozást talált abban, hogy nézte az előkészületeket.

De mi lesz belőle, midőn hosszú útjára indul a hajó és már John Bill sem lesz körülötte, kit már egészen megszokott?

És ki tudja, meddig lesz oda! Barangolni fognak a világban talán három évig is anélkül, hogy majd eredménynyel térnének vissza.

Mr. Plumb keservesen felsóhajtott: — nem, nem! ezt az életet ki nem birom!

Föltette magában, hogy nem marad itthon, hanem részt vesz a leányának felkutatására irányuló expedícióban.

Igen, igen! küzdeni, harcolni fog leányáért ő is! Szegény Lili!

Az elindulás órája már ki volt tűzve. John Bill búcsúlátogatást tett főnökénél és leendő apósánál.

Az öreg ur könyezett.

— Fiam! — mondá. — Tudom, hogy e nélkül is mindent el fogsz követni a végre, hogy nekem visszahozd szegény elvesztett leányomat! Hiszen magadnak hozod vissza!

John Billnek a szeme is megtelt könnyekkel. Az öreg ur keserve mélyen megrendíté őt s ez a keserv — a saját magáéval párosulva — annál nagyobbak látszott, mert Lilinek hollétét illetőleg a legnagyobb sötétségben tapogatóztak.

E pillanatban a siker reménye még nagyon is a bizonytalanság távoli ködében uszott.

Ekkor belépett a szolgálta és ezüst tálcán levelet hozott.

— Vedd át fiam! — intett mr. Plumb Billnek apathikusan.

John Bill is közönyösen nyult a levél után, de alig hogy egy pillantást vetett rá, egyszerre úgy összerzezent, mintha egy tiz lóerejű villamos áram érte volna őt.

Egy perczig kerekre nyitott szemekkel bámult a levélre; ajakán kitört egy kiáltás, csak egyetlenegy, de ebben aztán benne volt minden, amit emberi hang és érző szív kifejezhet:

— Lili!

Plumb is összerzezent, és mohón nyult a levél után.

Az ő szeme is kitágult és egy perczig merően csüngött a levélen. Aztán felkiáltott:

— Lehetséges-e? Szólj fiam, nincs-e valami varázslat a dologban? Oh beszélj, jól látok-e?

— Oh, egészen jól, atyám! (ezt a szót most merte először kimondani John Bill.) A levél Lilitől van, ő tehát él... oh, Lili él!

A fiatal ember nevetett és sirt örömeiben.

Plumb Tommy elkezdett remegni és szívéhez kapott:

— Jaj, mindjárt végem lesz! Támogassatok! Toljátok alá ezt a karosszéket!

Abba aztán lerogyott.

— Lili él! — ujjongott egyre John Bill.

Az öreg ur végre összeszedte magát.

— Már most olvassuk el a levelet! — mondá.

— Olvasd el te, fiam, Bill. Én érzem, hogy erre képtelen vagyok! Nem is látok, nézd meg John, nincs-e talán hályog a szememen?

— Nincs, nincs atyám! A könyvek, az öröm könyvei okozzák azt, hogy nem lát!

Remegő ujjakkal bontotta fel John Bill a levelet.

— Olvasd el fiam gyorsan! De jó érthetően és ne hadarj úgy, mint egyébkor! Oh, csak rossz hír ne legyen benne! — sóhajtott fel Plumb.

John Bill a következőket olvasta:

„Kedves jó atyám!

Mindenekelőtt sietek tudodra adni, hogy életben vagyok.“

— Hála az égnek! — sóhajtott fel Plumb megkönnyebbülve. — De olvasd tovább!

„Jelenleg egy Yoku-hau-tihan nevű vadorszámban, az itteni szultán udvarában vagyok! Ez a tartomány egy óriási sziget, melynél szebb és termékenyebb nincs a világon. Lakossága inkább fekete, mint fehér, maga a szultán szép daliás fiatal ember, villogó fekete szemekkel és mint mondja, halálosan szerelmes belém! Minden áron nejjé és országának szultánnéjává akar tenni. Én azonban mondtam neki, hogy jó nevelésű leány létemre nem tehetek ily fontos lépést atyámnak tudta és beleegyezése nélkül...“

John Bill egyszerre elakadt. Teringettét, ez nem jól hangzik! Az idegen szultán szép, daliás fiatal ember, villogó fekete szemekkel! És halálosan szerelmes Lilibé! Hát Lili szive hogy áll? John Bill e pillanatban rettentően összeszorulni érzé a maga szivét! Kétségbeejtő balsejtelem támadt benne. Lili nem idegenkedik attól a vad uralkodótól, csak atyjának a beleegyezését akarja előbb kikérni!

Szegény fiu egyszerre úgy elszontyolodott, hogy elfelejté tovább olvasni a levelet.

— Ide azzal a levéllel! — mondá mr. Plumb, — érzem, hogy most már én is el bírom olvasni.

Valóban megfordítva állott a dolog. Az imént mr. Plumb érezte hályogosnak a szemét s nem bírta felismerni a betűket, most John Bill jutott ily állapotba. A betűk tánczoltak előtte, a szoba forgott körülötte.

Plumb sokkal kíváncsiabb volt a levél további tartalmára, semhogy figyelmet fordíthatott volna titkáranak és leendő vejének a keserves állapotára.

A levél hátralevő része így hangzott:

„Siess atyám mielőbb ide! Nálad nélkül boldogtalannak érzem magam. Éppen nem mondhatnám, hogy rossz dolgom lenne. Mindenki kedvemet keresi, különösen a fiatal szultán, ki visszaadta nekem az elrablott gyémántokat! Ő is izeni neked, hogy mielőbb jőjj. Azt mondta: megtesz alkirálynak, kormányzónak vagy más udvari méltóságnak.“

— Teringettét! — kiáltott fel Plumb jókedvűen — egyszerre hogy felviszi az isten a dolgomat! No John Bill, már most én is megyek! Fel fogom szereltetni a „Lilit“, mert én csak a magam hajóján szeretek utazni! Annak az exotikus felségnek meg kell mutatni, hogy mi sem vagyunk ám a legutolsó emberek a világon.

John Bill hallgatott egy perczig. Ugy érezte magát, mint akinek valami keserű pilula szaladt a torkába s ott megakadt.

(Vége következik.)

Kazinczy Ferencz.

— Születésének 140-ik évfordulójára. —

*A Sátorhegytől északra van egy hely,
Ha arra jársz, oh, állj meg kegyelettel!
Ki ott pihen mélyen egy sirhalomba':
E nemzet egyik legnagyobb halottja.*

*Kazinczynak hitták... s még a múlt század
Szülte őt e sok bajt látott hazának.
Kicsiny falucska: Széphalom nevelte,
Ott gyúladt lángra izzó honszerelme.*

*Mikor világra jött: gyermekkorában
Ijesztő csend honolt itt e hazában.
A kuruczok bösz harcza rég lezajlott,
S nem fent többé magyar csatára kardot.*

*Még a szó is megváltozott e korba',
Nyelvünkön a dalt már csak „pór“ dalolta.
Majdnem kihalt a nemzeti önérzet...
S az, aki „úr“ volt, a néppel nem érzett.*

— *Ez így nem jól van! — szólt egyszer Kazinczy;
És kezdte „elvesző nyelvünk“ csiszolni.
A jókkal únos-úntan szóbaállva:
Irt szerte e haza minden zúgába'.*

*Irt, buzdított, hogy nemzetét fölrazza...
S hallgaltak itt és ott sokan szavára.
A fásült honfiaknak száza, ezre
Fölebredt, hogy keljen munkára, teltre.*

*És mindezért vajjon mi lön a bére?
Mi más, mint hogy száz baj zúdíult fejére.
A hatalom dolgát rossz szemmel nézle,
S lánczot tett egy napon munkás kezére.*

*S ő, aki éjt-napot folyvást egygyé tett,
Hivén: derül a honra új, szebb élet:
Kerül jutalmúl mély börtönfenékre,
Hogy ott telkét a kín marczongja, tépje.*

*És mert a megváltást hirdetni merté:
Vár rá csak a nélkülözés keserve.
S míg más jut élte alkonyán jólétre:
Önéki még kenyérbe' sincs bő része.*

— *Oh, nagy Kazinczy! népünk büszkesége!
Mért sújtott téged úgy a sors szeszélye?
Te, aki a legjobbat érdemelted:
Mért nyertél részedül csak bút, keservet?!*

*Régen pihensz, rég nyugszol sírod alján!
De megnyughatsz, mert nincs az „ige“ fogytán.
Amért küzdél félszázadon rajongva:
Az édes „nyelv“ ragyog ma itt e honba'!*

*És fog ragyogni bizton mindörökre,
Mert Veszta-tűzként szállt az ránk örökre.
S e drága kincs, melyet reánk te hagytál:
Becseseb nekünk ércznel, fénylő arany nál.*

Kovács Zsigmond.

A SORS JÁTEKA.

— Életkép. —

Irta: *Kritsa Róza.*

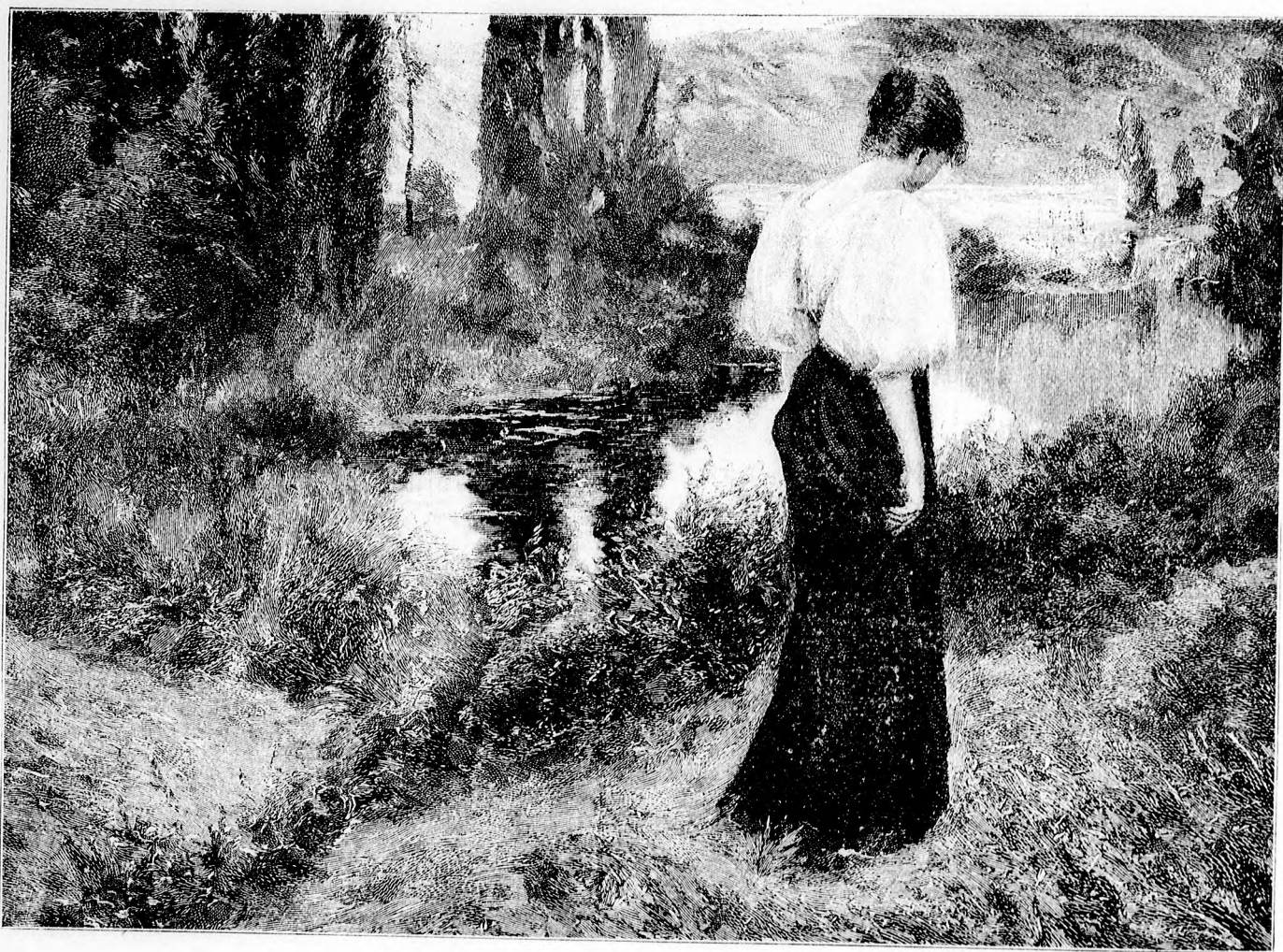
(1. folyt.)

Majdan, szép és nagyanyáink idejében, alig cseperedett föl a leány, már főkötő alá került és ritkaságszámba ment, ha közülök egy-kettő vén leánynak maradt. Manapság megfordítva áll a dolog: fehér holló gyanánt tűnik föl az, ha a leány 16 éves korában megy férjhez és hová-tovább nagyobb a száma a vénleányoknak. S hogy miért „nem úgy van ma, mint volt régen“, erre nézve a vélemények különbözők.

ságában tölti szabad idejét, a melyeknek bódító hatása mellett, oly rohamos gyorsasággal telnek az évek, hogy eszébe sem jut a nősülés fölött elmélkedni.

Midőn aztán, kimerülve az élvek sokaságától s pihenés után vágyódva, végre mégis egy családi kör megalapításán járattja eszét, akkor már szive annyira fásulttá lett, hogy a legszeretreméltóbb leány iránt sem tud érezni semmi vonzalmat. Ennélfogva (s talán a kosártól való félelem miatt is...) arra határozza magát, hogy, hát biz ő nem indul leánykérőbe... Miért cserélné föl az arany-szabadságot a házasság rabbilinesseivel... Jobb lesz, ha kihült szívével megmarad — agglegénynek.

Szegény jó nagyapáink, vajjon ráismernétek-e

— Az első bánat. —

Pl. a „Képes Családi Lapok“ egyik régebbi számának „Hölgyek Lapja“ mellékletén, Juhász Sándor „Mikor a lány tetszeni akar“ című tárczájában azon nézetének ad kifejezést, hogy a leányok saját maguk okai annak, hogy pártában kénytelenek maradni. Szemökre veti a gasztronómia terén való járatlanságukat s hogy rajtuk semmi nem természetes. Beszédük, mosolygásuk, szemforgatásuk, sőt még arcuk pirja is, minden mesterkélt. Szóval, hogy ferde magukviselete által, a házasodni vágyó fiatal embereket az agglegényi életre kárhóztatják...

En azonban e nézetét nem oszthatom, mert a kis városkában, hol történetem játszik, a nagyon is gyér házasságokat illetőleg, a hiba csakis a fiatal embereken található. Hisz alig kezd az ifjunak ajka fölött pelyhedzeni, már hozzá fog a mulatozáshoz. Kártya, bor, zene s szép leány társa-

azokban az ifju aggastyánokban unokáitokra!... Bizonyára nem!...

A fiatal emberek eme rendetlen életmódja miatt, a Halmay Elek főszolgabíróvá választása idejében annyira fölszaporodott a már nem fiatal leányok száma, hogy Halmayné boszutervét igen könnyen megvalósíthatta.

Meg is ragadott minden alkalmat, hogy kedvére csipkedhesse a 20 évet már meghaladt leányokat, tekintet nélkül a rangfokozatra. A hivatalnokok leányainak is vezekelniök kellett, anyjuk azon bűne miatt, hogy támogatásukat megtagadták a rangfokozat létesítéséhez.

Barna piros arca mégegyszer oly kövérnek tűnt föl az öröm érzésétől, valahányszor egy-egy csipős megjegyzésével lángra gyújtá a leányok

orezáit. S e megjegyzéseket olyan ügyesen tudta alkalmazni, hogy lehetetlen volt fölszólalni ellene.

Pl. egyszer egy majálison így szólt egy divatkereskedő leányához:

— Milyen pompásan néz ki a kisasszony; valóban senki meg nem mondaná, hogy már elmúlt 24 éves.

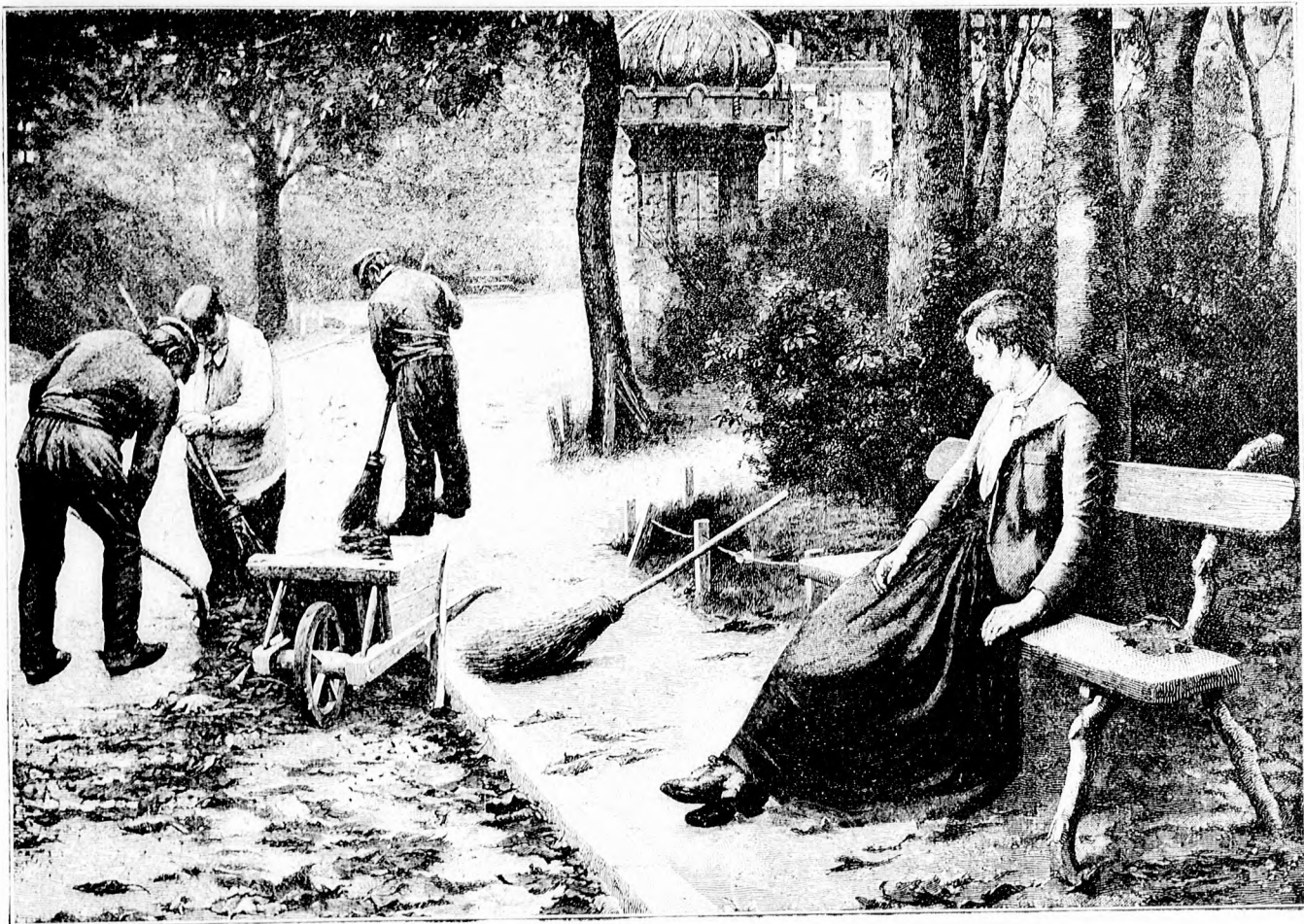
Máskor meg a sétányon szólott igen nyájasan két csinos leányhoz, a kik már a 20 éven jóval túl voltak.

— Ugy gyönyörködöm kegyetekben: mindig élénkek, vidámak. De nem is csoda az, hiszen olyan gondtalan életük van a leányoknak... Jól teszik edeseim, hogy nem sietnek férjhez. Nem olyan bohók, mint én valék, aki 17 évvel már az asszonyok sorába léptem s a kegyetek korában vén asszonynak képzeltem magamat.

korai férjhezmenetele által, azt hívé, hogy leányát is jóval 20 éves kora előtt Hymen rózsaláncaival köttetheti össze, amelyre nézve igen kedvező kilátások mutatkoztak.

Most egy ujdonsült ügyvéd nyitott irodát; máskor meg csinos fiatal járásbíró váltotta fel nyugalmába vonuló öreg kollegáját. Majd pedig néhány mérnök tartózkodott hónapokig a városkában, vasut építése végett. Aztán az ujonnan kinevezett közjegyző, erdészek, stb. Szóval, Halmaynének gyakran volt alkalma, leánya számára egy hozzá illő férjet szemelni. És lelke előtt mindig ott lebegett egy szép csillag, fényes sugaraival biztatóan integetve felé: remélj, remélj!...

(Folytatása következik.)

— Hervadt levelek. —

Egyszer a színházban a darab megkezdése előtt, néhány urat igyekezett a leányok évszámaival mulattatni, még pedig olyan hangosan, hogy a legtávolabb ülők is majd minden szót meghallhattak.

— Ugy-e főerdész ur, a „Templom-tér” nem találó elnevezése a mi utcánknak?

— Nézetem szerint, nagyon is találó — felelt a megszólított.

— Ah, dehogy! hiszen annyi leány lakik abban az utcában, hogy se szeri, se száma.

— No és mit tartozik az, az utca elnevezéséhez? — volt a csodálkozó kérdés.

— Ugy gondolom, hogy tekintettel a leányok évszámaira, leghelyesebben ezt a czímet lehetne alkalmazni: vén leányok utcája... Sokszor mondom Margitkának — folytatá jóízű nevetéssel — hogy mi a vén leányok utcájában lakunk.

Hát bizony az ő fess leánya akkor még csak Margitka vala és ő nagysága elbizakodva az ő

A műérzék fejlesztése és a művészi képzés.

— Irta: Kovács Samu. —

(1. folyt.)

A szép fogalmát a leghelyesebben fejtette meg eddigelé Kant Immanuel, ki azt mondotta, hogy szép az, ami *érdek nélkül* tetszik. A csillagos eget, a napot, holdat, a természet ezerféle szépségeit millió meg millió ember bámulhatja, azért annak értéke nem csökken, az örökké szépek marad.

A szép maga a művészetek szolgálatában áll, mely művészetek aszerint következnek egymásután, amint azon anyag kevesbedik, mely annak előállítására szolgál. A szép feltűnésének különféle módja szerint a művészet is szétágazik. A művészeteket rendszerint *képző* és *hangzó* művészetekre szokták osztani, aszerint, amint vagy térben létezőt állítanak elébünk (építészet, szobrászat, festészet), vagy pedig időben egymásután következő hangok által hatnak hallásunkra s azon keresztül képzeletünkre (zene, költészet).

Most lássuk röviden, hogy miképen történik az iskolában a műérzék fejlesztése az egyes tantárgyakkal kapcsolatosan.

latban, és mennyiben tesz az szolgálatot a tulajdonképeni művészi képzsnek.

Egyetlen tantárgy sincsen az iskolában, melynek segítségével a szépérzék fejlesztésére hatni nem tudna a tanító, ez megvan, meg is történik, csak itt-ott hagy sok kívánnivalót maga után, melynek a hiánya a közeljövőben a miniszteri rendeletre való hivatkozással okvetlenül pótolandó.

A nyelvtani órák nemcsak arra szolgálnak, hogy órahosszat gramatizáljunk, hanem arra is, hogy beszédünket, szólásmódunkat csiszoljuk, finomítsuk. Hányan vannak hazánkban, kik nem jártak ugyan iskolába, de természetes eszközkel már nem egy derék dolognak voltak kezdeményezői. Az ilyenek, ha beszélnek, olyan logikai menetet követnek gondolataik kifejtésében, hogy sokszor bámulat tárgyai, de mihelyt arra kerülne a sor, hogy gondolatait papírra tegye, akkor nyomban megszűnik az ő bölesége, és olyan ákom-bákom kerül ki a keze alól, hogy maga is megcsodálja.

Nem kicsinylendő tehát az iskolai nyelvképzés, mert az évek hosszú során át tanultak végső eredménye mégis csak az, hogy helyesen tudunk gondolkodni, s amit kigondolunk, azt le is tudjuk ugyanúgy írni is.

A nyelvtanulás igen fontos még azért is, hogy míg a közönséges életben előforduló legszükségesebb dolgok kifejezésére egynéhány száz szó tudásával és alkalmazásával is beérjük, addig a nyelvtan segítségével világosabb, tisztább képet alkotunk magunknak minden egyes szó jelentőségéről, s még a legfinomabb gondolatárnyalat kifejezésére is képeseknek érezzük magunkat.

A költeményeket a köznép főképen azért szereti, mert fogalomkörén kívül eső, érzékére kellemesen ható, új, válogatottabb kifejezéseket olvas ki belőle, ami különben a költeményeknek egyik főszépsége.

A nyelvtan, az olvasmányok és költői művek tárgyalásánál a leglátogabb tere nyílik a tanítónak a gyermekek szépérzékének és művészi érzékének fejlesztésére. A szabatoság, magyarosság, a szóképek, az alakzatok nemcsak szókincsünket gyarapítják, de szépérzékünkre is hatnak, mert módot nyújt nekünk arra, hogy tetszésünk szerint válogassuk meg gondolataink kifejezésére a legalkalmasabb szokat.

A számtan, mértan és írás tanításánál, dolgozatok feladásánál egyebek között arra is törekszünk, hogy a növendék ne csak megfejteni igyekezzék a feladott témát, hanem lehetőleg tetszetősen, csínnal és izléssel írja is le és akkor, midőn megkívánjuk tanítványainktól, hogy dolgozatának helyes beosztását sajátítsa el, tulajdonképen szépérzékére akarunk hatni. Meg is látszik csakhamar, melyiknek fejlettebb az izlése és melyiknek nincsen semmi érzéke a szép iránt.

A földrajz és természetrajz a nagy természetet mutatja be a maga ezerféle szépségeivel együtt. Ez az a tárgy, melynél legközvetlenebbül hathatunk a növendék lelkületére. A földrajzban elősoroljuk és tárgyaljuk a legszebb földrajzi fekvéseket, területeket, méltatjuk azokat éghajlati és kulturális szempontból, megismertetjük a hegyek, havasok, tengerek, alföldek, felföldek szerepét a természet háztartása és az ember élete szempontjából s tárgyalásunk közepette lehetetlen úgy beszélnünk, hogy jellemzésünkkel egy-egy szebb vidéket, természeti tüneményt, vagy népszokást a gyermek képzelete elé ne varázsoljunk.

Ime a földrajz keretében tájképeket festünk, megelevenítjük az erdőt, elébünk varázsoljuk az erdő összes vadjait, énekeseit szinte hallani véljük, mint visszhangzik az erdő a szárnyasok dalától. Magunk előtt látjuk a gletschereket, amott a merész turisták törtetnek a hegytető felé, fülünkbe cseng a Sennerinnek andalító dala, leírásunk nyomán ott látjuk a nagy Óceánt, melyet hajók szeldejének keresztül-kasul, olykor-olykor hatalmas küzdelmet folytatva a viharral.

Kell-e szebb festmény a hajótörést leíró ismertetésnél, nem azonos-e az a legremekesebb kivitelű festmény?

A földrajzzal sok élénkítő momentumot tudunk átszármasztatni gyermekeink lelkébe; erről különben még lesz szó.

A természetrajz szintén sok szép vonással gazdagítja a gyermek lelkét. A kis gyermek az iskolában a macskáról tanult, a tanító elmondotta annak részseit s ezen szóval való leírás annyira

emlékébe vésődött, hogy odahaza mást sem csinál, mint macskát rajzol. Később ez az érdeklődés még fokozottabb mértékben jelentkezik, ami főképen a műérzék fejlődötttségének tanúbizonysága.

A természettudomány adja tulajdonképen a festőnek is az anyagot, ami szintén amellet bizonyít, hogy a természetrajz tanára igen nagy mértékben hozzájárul a növendékek műérzékének fejlesztéséhez. Bemutatja a különböző állatfajokat jól sikerült képekben és az állatok jellemző tulajdonságainak elősorolásával kapcsolatban elmondja mindazt, mi a gyermek figyelmét teljes mértékben leköti.

A növénytan meg épenséggel képző hatású. Egy növény részletes taglalása oly mély nyomokat hagy a gyermek lelkében, hogy azt még évek múltán is felismeri, noha sok esetben nem is volt módjában ugyanazt a természetben is látni.

Festői szépségekben bővelkedik a föld geológiai szerkezete is, miben különben a természet eme három országa kifogyhatatlan. Behizonyított dolog, hogy amelyik tanár lelkesedéssel karolja fel a természetrajzot, annak tanítványai is kiváló szorgalommal és buzgalommal foglalkoznak e tárggyal.

Nem egy példa van arra, hogy a természettudomány iránt érdeklődő tanulók szabad idejüket arra használják fel, hogy a természet titkait maguk is kutatják, szünet alkalmával hasznos kirándulásokat tesznek s míg egyrészt a természet szépségeiben gyönyörködnek, addig másrészt szerzett ismereteik alapján összegyűjtik mindazon növényeket és ásványokat, melyeket tanulmányaik bővítésére alkalmasaknak és szükségeseznek találnak.

A növendékek nagy fáradsággal összeállított rovar-, növény- és ásványgyűjteményei mind azok fejlett műérzékéről tanuskodnak és bizonyoságot tesznek amellet, hogy a tanár tényleg a művészi képzés útját egyengeti tanításközben.

Aki nemcsak a könyvekből, hanem magából a természetből is igyekszik ismereteit gyarapítani, arról több mint bizonyos, hogy nagy érzékkel rendelkezik a művészeti tárgyak megítélésére iránt, az sokkal alaposabban meg fogja tudni ítélni azt a festményt, mely ugyanonnan veszi tárgyát.

A történelem szintén igen fontos szolgálatot tesz a műérzék fejlesztésének. Nemcsak képekben is szemléltethető módon sorolja elő a népek életében előfordult nevezetesebb eseményeket, hanem elmondja egyúttal a különböző népek művelődésének történetét is, mely egymaga is igen fontos műérzéképző tényező.

Valaki megismerkedik az egyiptomiak, a görögök, általában véve az ó-kori népek művészi alkotásaival, majd a közép- és új-kor remekműveivel s midőn valamennyivel áttekinthetőleg megismerkedett, feltehető-e erről, hogy izlésről, még pedig fejlett izlésről tanuskodó véleményt nem fog mondhatni minden, a művészet keretébe beilleszthető szerzeményről s hihető-e, hogy az ilyennek bírálata sokkal alaposabb, mint annak a véleménye, ki csak mint kézügyesítő gyakorlatot folytatja a művészet valamely ágát?

Ez teljes bizonyossággal így van. A történelem tehát igen lényeges kelléke általános műveltségünknek s épen ezért nagy hibát követ el az, aki a történelmet csak mint a népek politikai eseményeinek halmazát tárja tanítványai elé. Egy-egy történeti alak jellemzése, nagyságának feltüntetése, valamely korszakot alkotó eseménynek teljes részletességgel való elmondása többet ér harmincz háboru kimenetelének leírásánál.

Hiábavaló munkát végzünk azonban a történelem tanításával, ha csupán a holt betűk betanulására szoritkozunk. Az volna az igazi eldorádója a történelemtanulásnak, ha a legrégebb időtől kezdve a legújabb korig minden fontosabb mozzanat képekben is meg volna s azt külön könyv alakjában a tanuló kezébe adhatnók. Egy várrom rajza alapján sokszor több eseményt képes a tanuló emlékezetében tartani, mintha napokon keresztül magolná ugyanazt.

A történelemből nemcsak a hazai, művészi és általában kulturális viszonyainkat ismerhetjük meg, de módunk van összehasonlításokat tenni köztünk és más nemzetek közt, miből megállapíthatjuk aztán, hogy előrehaladunk-e a művelt népek példáján, vagy sem, s egyúttal a hátráltató okok elosztatásának módjait is kitaláljuk.

(Folytatása következik.)

Eltemetett ábránd.

(Elbeszélés.)

— Irta: *Varga Ilonka.* —

Micsoda? — kavargatta idegesen kanálával a kávéba tett cukrot egy nagy karosszékben ülő sovány, beteges öreg asszony — neked még kifogásod van ellene? én mondom azt Eszter, én, hogy neked még egy szót sem szabad szólanod. Szegény vagy, heten vagytok testvérek, egyik rongyosabb, mint a másik. Mit akarsz? egyiktek sem keres még, anyákat nem tudjátok segíteni. Igaz, Gyurka jó fiu, másokat tanít, hogy ő is tanulhasson, de az a kevés pénz, amit kap, magának is kevés, abból anyád nem kap. Károly, még tőle is lehet valamit várni? semmit! ő egy haszontalan ember. Aztán jönnek a lányok. Ó, egy szegény özvegy-asszonynak csak lányai ne volnának, bizony a kosztadásból nem nagyon lehet őket ruházni. Én rámt mit számítottok? Nekem is van fiam, aki el tudja a pénzt költeni, nem győzlek én benneteket is tartani... Mit akarsz te, mit? Válaszolj? Bizony lelkem, manapság az ilyen szerencsét nem szabad magától eldobni. Nem szép ember, csunya? De szép ám a vagyona! Virágzó üzlete van, szeretik. Husz év óta kapargatja tiz körmével a vagyont, s hogy nagy nehezen összekuporgatta, téged akar most beleültetni. Bolond volnál, ha a készbe bele nem ülnél. Az a te szerencséd, hogy vén kopasz feje megbolondult: hogy megbabonáztad szemeiddel. Hja lelkem, meg kell fogni, nem szabad...

Fuldokló köhögés nem engedte befejezni szavait, sovány aszott kis arcán halvány tűzrózsák jelentek meg az erőltetéstől.

Felugrott hirtelen az ablak mellől az eddig hallgatagon ülő leány, s nénje segítségére sietett. Megigazgatta a feje alá tett párnát, elegyengette lábán a takarót, s enyhítő eseppeket adott be.

— Most már jól vagyok, köszönöm. Tégy egy hasábot a tűzre, szinte megdermedve érzem lábaimat, hideg van most ebben a szobában. Tedd félre a csészét, most nem iszom kávét, nem izlik. Légy szives, add közelebb hozzám a virágot, élvezzem illatát. Oh, milyen kedvesen van elrendezve, mily izléses a zöld mohával környezett ibolya, a tavaszt varázsolja elébem. Fiam küldte születésnapomra, ugy-e hogy kedves gyöngédség tőle?

Szemei elmerengtek, s büszke anyai mosoly játszott szintelen ajkán.

A leány ismét visszaült helyére, s kibámult az utcára.

Odakint esendesen, zajtalanul, puha pihék gyanánt omlott a hó, fehér lepelként borítva be a házak fedelét, letelepedve az akáczfák galyaira.

Néhány vidám gyerek hógolyózta egymást, telelarmázva az utcát.

A leány sajtósárga nagy barna szemeit végighordta a havas utcán, s tekintete megállapodott egy nagy emeletes házon levő boltfirmán, amelyen aranyos betűkkel ragyogott le a czim:

HOVORKA DÁNIEL

fűszerkereskedő.

Hideg borzalom futott végig tagjain, mikor maga elé képzelte a vastag veresnyaku, apró pislogó szemű, tótos kiejtéssel beszélő embert.

Ahhoz az emberhez kell neki férjhezmenni, kell, kell, muszáj.

Hisz' olyan szegények, a házbért alig tudják fizetni. Édesanyjának kalap kell, mert nem tud az utcára kimenni. Gyerekeknek ruha, itt az ünnep. Palkónak, a kedves kicsi Palinak télikabát, iskolába jár, a vékony kis ruhácska nem melegíti testét, mindig összegémberedve tér haza.

Nagyon kell a pénz, muszáj előteremteni. Honnan? Anyja kosztot ad; szegény kis diákoknak; rosszul fizetnek, nem tudnak kijönni. Ó himez, de mikor olyan keveset kap érte, csak a szemét rontja.

Bezzeg, ha a fűszerkereskedőhöz menne férjhez, minden másként lenne.

Nem kellene himezni, sem dolgozni. Még hálát kellene adni a jó Istennek, hogy szépséggel áldotta meg; hogy utjába hozta azt a vén embert, aki belébolondult, s felajánlotta szívét, vagyonát.

Lenne akkor minden, anyja nem szenvedne semmibe hiányt. Szállíttatná haza a sok rizkását, lisztet, cukrot, kávét, még rumot is, szegény anyja teázhatna mindig rendesen minden este, csak úgy, mint azelőtt, mikor még édesatyja élt.

Megválna helyzetük teljesen, nem kellene vén zsugori nénjőkre szorulni.

De mikor ezért a jólétért oly nagy áldozatot követelnek tőle, szíve tiltakozik ellene.

Csak legalább türetné egy kicsit; csak ne fogná el a borzalom, ha vén borotvás arcát látja; ha... ha...

(Vége következik.)

Menyasszonyi koszorúdból...

*Menyasszonyi koszorúdból
Adj egy virágszálat!
Híven fogom ápolgatni,
Soha el nem szárad.*

*Minden este, minden reggel
Megfürösztöm szépen,
Hulló könnyem harmatának
Tündöklő cseppjében!*

*És elviszem messze, messze...
Ismerellen tájra,
Hol a szív már nem lesz többé
Oly elhagyott, árva.*

*Hol a lélek hamar talál
Boldogító enyhét,
Hol a megcsalt, kijátszott szív
Mindig megpihenhet!*

Pap Dezső.

Emléksorok.

*Hogy sohase feledd el őket,
Csak azt kívánják ezeren.
De végre is a lányszívecske
Akármí, csak kaszárnya nem.
Bizony, a lányszív nem kaszárnya,
Csak egy szűk sorozó-terem,
Ahol az embert besorozzák,
Vagy elvetik könnyörtelen.*

Dézi Sándor.

— † — VIGASZTALÁS. — † —

— ◆ — DRÁMA A FELHŐKBEN. — ◆ —

Falusi csárdában.

*Kopott csárda, szűk a bejárója,
Csak rikán zeng benne magyar nóta;
De mikor szól: sír a falún végig!
— Vajjon, kit ver ott az Isten?
Szánakozva kérdik...*

*A hegedű zokog, mint a bánat,
Tán szíve van mindenik húrjának?
S a cigány, bár nem tudja, mi éget:
Hegedűjén, a lelkemmel,
Csak sírva beszélget...*

*Itt ülök a borosasztal mellett,
Mint hegy felett a borongó felleg;
S egy csücskében a kopott csárdának
Szép csaplárné kökényszeme
Sűrű könybe lábad...*

*Talán sejtí, talán érzi lelke,
Hogy szívemet, lelkemet mi lette?
Vagy neki is, szíve közepében
Fölgyült a bú titkos lángja,
Hogy szemében égjen?!...*

*Szép csaplárné, rózsaszínű liljom,
Föjjön ide, a keblemen sírjon!
Tűz-csókjával perzseljen meg vérig,
Hab-karjain emeljen fel
Még egyszer az — égig!...*

Boér Miklós.

CSALÓDÁSOK.

Irtá: *Boy-Ed Ida.*

(1. folyt.)

Kegyed nyilt és lekötelező uram, — e nyilt-sága hasonló nyiltságot követel. Én nem a festőhöz jöttem, én az emberrel akarok beszélni.

„Ez már kár! Az első még talán felkelthette volna a kegyed érdeklődését, de másodikkal, az emberrel, aligha lesz kegyed megelégedve, mert ez egész életében sem volt olyan unalmas, mint éppen mostanában.“

„Nem sok időt fogok önnek adni uram, hogy unalmasságát bebizonyítsa előttem, mert mindössze csak öt percig maradok, s még a délutáni vonattal tovább utazom.“

„Oly rövid idő alatt fogja elmondani azt, mit nekem mondani kíván? Oly rövidséget csak a küldöncz használhat, aki elmondván a hozott üzenetet, távozik.“

„Igaza van és én is éppen ilyen küldöncz-féle vagyok. Wildhausenak szándéka e városban letelepedni, s általam kérdezteti öntől, hogy helyesli-e, vagy helyteleníti az ő tervét?“

„Erre röviden nem felelhetek,“ — szól Erik — „attól függ minden, hogy barátom rendelkezik-e oly összeggel, melyből itt, egy évig vagy talán tovább is, minden kereset nélkül megélhet; mert egy fiatalabb orvos, kinek képességét és tehetségét itt még nem ismerik, előbb nevet kénytelen magának szerezni, igaz ugyan, hogy ezt némelykor a

véletlen csakhamar előidézi. Kérdem: barátom öt éves orvosi gyakorlata alatt szert tett már vagyonra?“

A festő Teréz mellett állott, karját egy székre támasztva, a nő ránézett s Erik azt vette észre, hogy Teréz szemei élénkek lettek, majd ragyogni, lángolni kezdtek s Erik előtt feltűnő szépeknek látszottak most.

„Oh igen,“ — felelt Teréz, — „örökölt. Ez öröklött vagyonnal s öt éves keresetével bátran kitarthat pár évet, ha jövedelme nem lesz is.“

„Örökölt“ — kérde Erik — „sohasem beszélt nekem valami gazdag rokonról, ki után örökséget várna.“

Most még jobban fellobbant Teréz szeme.

„Egy gyógykezelt betegétől örökölt.“

„Ugy?!“

„Igen, férjemtől“ — fejezte be Teréz.

Erik némán tekintett a nőre, az egész alakon látszó izgatottság azt mutatá, hogy Teréz most egy oly tárgyat érintett, melynek befolyása volt az ő életére. Erik szíve dobogni kezdett. Bizonyos részvét kelt keblében e nő iránt, mert hitte, hogy ez szenved. Kétségtelen, e nő szenved és pedig szenvedésének oka az ő orvos barátja. Mint villám futott át a gondolat agyán, hogy barátjának különben egészen kifogástalan jellemében egy árny volt csak, s ez a végtelen vágy gyorsan igen gazdaggá lehetni. De hisz barátja szereté e nőt s e nő is bizonyára szerette az orvost, a nő gazdag, s e gondolatok hatása alatt, meg sem mérlegelve, mit mond, kérdezé:

„Nemde kegyed neje lesz Wildhausenak?“ — s aztán, mintha jóvá akarná tenni hibáját, folytatá: — „Boesánat e kérdésemért, valóban kiméretlen voltam. Mint idegen, titkai után kutatok.“

Teréz lehunyta szemeit Erik most még tüzetesebben vizsgálta a nőt s esodálkozott, midőn Teréz ismét reá tekintve szól:

„Nem idegen az, ki e kérdést intézte hozzám.“

„Ön már évek óta hű barátja Wildhausenak, s ő bizonyára önnek, de meg vagyok győződve, hogy csakis önnek — bevallotta szerelmét. Ha ezt tudja, miért ne tudhatná meg azt is, hogy én Wildhausen neje nem leszek, nem lehetek soha, s hogy éppen most Olaszországba utazom, honnét nem is térek többé vissza soha.“

Erik hevesen kezdett fel s alá járni a szobában; s magában gondolá: „Istenem, ez a szegény asszony is a csalódás fájalmában szenved, mint én; mily sajátságos találkozás. Az én barátom épített légvárai is épp úgy összedőltek, mint az én ábrándjaim széthulltak.“

Teréz észrevette, hogy Erik elkomolyodott s hitte, hogy barátja feletti sajnálkozása okozza e komolyságot, sietett megnyugtatóni e szavakkal: „Ne aggódjék ön barátja miatt. Ő férfiasan türte a kikerülhetetlen válást.“

Erik szótlanul állott Teréz előtt, — majd kérdé: „s mért volt ez elválás kikerülhetetlen? Legyen szives, mondjon el nekem mindent.“ — Aztán gyöngéden megfogva a nő kezét, folytatá: — „Én is nemrég mondtam ki e szót „Vége“, én is csak rövid idővel ezelőtt irtam életem regényének a befejezéséhez e szócskát „Vége.“ Mindketten egyforma sorsot értünk meg, mi rokonszenvet kelt. Nem volna hajlandó e rokonszenv folytán leplezetlenül elmondani mindent?“

„Igen. Érzem, hogy Ön iránt bizalmam kelt.“

Közélebb vonta Erik saját székét s így, szól: „igy, e közelben én is meggyónhatok kegyednek, ha meg akar hallgatni.“

„Nem uram, ne beszéljünk el egymásnak hozszadalmos regényeket, mondjuk el egyszerűen, röviden a száraz tényt. Hogy Wildhause, a mi vidékünkön nem szívesen lakott és lakik, azt ön jól tudja. Azt is tudja, hogy én azon a vidéken férjem duszadagsága által tetemesen kiterjedett birtokot vásároltam s ott távol a nagyvilágtól visszavonulva éltem egyedül a jótékonyág gyakorlásában. Wildhause napos vendégünk volt, férje igen szerette, s ő gyógykezelte férjemet. Nap-nap után melegebb lett kölcsönös vonzódásunk, s végre észrevettem, hogy Wildhause szerelmes belém. De engem kötelességem tartott vissza, hogy megmutassam, mit vettem észre, őt pedig becületézésre tartotta attól, hogy érzelmeit bevallja. Minden vallomástétel nélkül tehát mégis kölcsönösen boldogítottuk egymást, egész boldogságunk az volt, hogy egymás szemébe nézhessünk, egymással társaloghassunk s férjem örült kölcsönös rokonszenvünknek, sőt nem egyszer fejezte ki abbéli óhaját, hogy halála esetére legyen az orvos neje.“

„És mégsem lett azzá. Daczára kölcsönös érzelmeiknek, daczára egy nemeslelkű haldokló kifejezett óhajának, még sem lett nejevé?“

„Azt hiszem, ön fel tudja fogni, hogy a nőkben bizonyos könnyen sérthető érzékenység létezik. Ily érzékenység volt a gát házasságunk között. Férjem halála után, felbontatván annak végrendelete, kitünt, hogy orvos barátjának 100,000 forintot hagyományozott, feláldozó gyógykezelése és őszinte barátsága jutalmául. És Wildhause leplezetlenül beismeré előttem, hogy ő férjemnek e szándékát ismerte, s éppen nem erőlködött őt annak kivételéről lebeszélni. Én kértem, ne vegye fel ő a pénzt, hanem ajándékozza valami jótékony célra. Ő nem tette, hanem utolsó fillérig felvette a hagyományt. Ez sértett, ez bántott, ez érzékenyen hatott reám. Igaz, — folytatá azután kis szünet után, — a hibás én vagyok, minek voltam oly érzékeny és minek vettem így lelkekre, hogy ő a gyakorlat embere s a pénzt szereti jobban, mint a jótékonyt. Elég az hozzá, engem e dolog elkeserített, s midőn három héttel ezelőtt megkérte kezemet, én tagadó választ adtam.“

„Ha így áll a dolog, akkor kegyed nem szerette őt, s képzelt szerelme csak csalódás játéka volt,“ — jegyzé meg Erik.

„Igen, és éppen ez fáj nekem, hogy csalódásban ringattam magamat, s meg nem foghatom, hogy lehetett e képzeletben élnem. Az a képzelt boldogság nem volt egyéb mint tévedés...“

„Én“, — szolt most Erik, — „éppen azt éltem át, amit kegyed. A keret ugyan különbözik, de a kép maga ugyanaz.“

(Folytatása következik.)

A MAGYAR FAUST.

— Irtá: **Tóth Béla.** —

Ama nagy tudósnak, professor Hatvaninak életéből némely töredékek.

I.

A mult századnak utolsó felében 'élt Hatvani. Ő rendkívülvaló ember volt. Neki éppen olyan könnyű volt szelvést, fergeteget csinálni, mint a legnagyobb égi-háborut széjjel parancsolván, az eget kideríteni. Neki mindegy volt, akár egy varrótű fokán keresztülbujni, akár szalmaszállá változni. Éppen olyan könnyűséggel repült a levegőben, mint a milyennel szállott a

földnek gyomrába. Az alföldi lelkek szintugy térdet-fejet hajtottak neki, mint a levegői spiritusok. Egyszóval, ő (köztünk maradjon a szó) tudákos volt.

Született halála előtt egy néhány esztendővel. Az anyja, míg terhes volt vele, szüntelen hétfejű sárkánnyal álmodott; és mikor a világra kibujt, az öreg favorita egyszerre kiadta párját. Gyermekkorában igen édesdeden hallgatta a szolgálóknak, dajkáknak a Veres vitézről, Sármán királyról, tátos lórol, nyulfarkuról való meséket, és már tiz éves korában tudta a keresztutak titkait, ismerte sz. György éjszakájának boszorkányos történeteit. Mindennekutána pedig a tudományokat a hazai iskolában elvégezte: még inkább nevedett a *mágia* után való szomjusága. A szomjusághoz járult még az éhség: s már tovább nem állhatta; elhagyta hazáját és hetedhétország ellen elutazott. Én szavahihető embertől hallottam, hogy a fekete iskolába is járt volna s tán Debreczenbe sem jött volna, ha professornak meg nem hívták volna.

II.

Nagypéntek éjszakája volt, egy irtózatoss fekete éjszaka, amelyben meg volt, ami csak egy borzasztó éjszakához megkívántatik. A vak sötétség oly sűrű volt, hogy kézzel lehetett fogni. A szél fújt; a mennydörgések szaladgáltak végig az égen, s egymást érték a mennyei boltozatot kétfelé hasító villámlások. Egyszóval kiholtak látszott az egész természet. A mi tudákosunk a czepléd-utczai temetőnek keresztutján egy fekete köpenybe burkolózva mormolta bűbajos imádságát. Hétszer dobantotta meg a földet: és ugyanannyiszor rendült az meg. Végre megnyílt a föld; egy nagy kigyó csupa lángból emelkedik fel, szájában tartván egy fekete könyvet.

— Ah, csakugyan itt vagy valahára! — így kiálta gonosz nevetéssel a mi tudákosunk, és sebesen kikapja a kigyó szájából a régen keresett könyvet s kemény lépésekkel sietett haza szobájába.

Jól tudta az öreg Sárának gyermekkorában hallott meséiből, hogy ilyen esetben a földi lelkektől három lehetetlenséget kell egymásután kívánni. De mit kívánjon hát? Épen azon törte az esztét. Most megállott, azt akarván jelenteni, hogy éppen az a baja van az eszének. Majd a fejét rázta mintegy annak a jeléül, hogy nem ért semmit, amit gondol. Majd ismét ütötte öklével a homlokát, mintha erővel akarta volna magát feltalálni. Hosszas töprekedése után feltalálta magát csakugyan, s ennek jeléül olyan bravót kiáltott, hogy Karainé ifju asszony, aki épen az ablaka alatt ment el, ájulva rogyott le.

A nyárfalevél suttogásához lehetett hasonlítani a rablelkek odamenetelét, a kis fekete könyv kinyitásakor.

— Mit parancsolsz? — kérdé borzasztó hangon a lélek.

— Azt, hogy hozzátok nekem idei bagolynek tavalyi tojását.

Sikoltással borultak a rablelkek lábaihoz.

— Mit parancsolsz?

— Azt, hogy hozzátok nekem olyan néma gyermeket, aki szólni tud, vagy pedig az egész világon levő szörzsálat hasogassátok négyfelé és minden részeit szurkalgassátok ki pipaszárnak.

— Azt parancsolom... (itt megakadt a tudákos)... hogy hozzátok elé nekem Cicero azon munkáit, a melyeket halála után irt.

A rablelkek siralmasan sikoltottak: Rabjaid vagyunk! — s eltűntek.

— Csak látom én, hasznos a dajkák meséit meghallgatni és a szolgálók tanácsát követni — szolt a mi tudákosunk — s betette a fekete könyvet.

III.

A debreczeni bíró olyan vacsorát adott, hogy a vendégek dicsérésében megizzadtak. A sok dicsérések után egy valaki azt találta mondani, hogy csak szeretné látni, hogy valaki ennek a vacsorának párját tudná adni Debreczenben. Oh be szép lett volna látni azokat a sokféle gunyoló ábrázatokat, a melyeket

némely uraságok, de kivált asszonyságok mutattak, midőn a mi tudákosunk, mivel ő is ott volt, felállván, az egész uri kompániát kérte, hogy holnap szegény házához aláznák meg magukat. Egyik az orrát fintorgatta, másik a száját bigyesztette félre, harmadik a szemöldökét ránczolta össze, negyedik egész csömörrel fordított hátat, ötödik szomszédját kérdezte, miféle ember lehet az? De ki tudná elszámolni a sokféle gunyoló tekinteteket? A bírő vágott a szemével és az invitatiót elfogadta, s utána az egész uri kompánia megigérkezett.

Az első, a miben az ebédre menő urak és asszonyok megütköztek, az volt, hogy a professzori háznak a kéménye amelyet messziről szemügyre vettek, nem füstölt. Különb-különb-féle módon gondolkoztak a mi uraink ennek látására. Mikor pedig a konyhában a tűzhelyen fekvő hat pár czirnos kanmacskát megpillantották: egy erőltetett mosolygás eléggé megmutatta kedvetlenségöket. Hát még mikor a szobákat mind üresen találták?... Meghökkenve néztek egymás szeme közé, s egy akaratjok ellen való nevetés tört ki mindeniknek száján. Egy kised ajtó volt még hátra. Benyitják s ott látják a mi tudákosunkat mélyen elmerülve. Egész galánt zavarodással, mint amilyent szoktak ma affektálni a pallérozódás fiai, kéri az egész úri vendégektől az engedelmet, hogy ő egy órával később várta volna őket, s azért nem fogadhatja, amint kellene. Mindazáltal azt mondja végre: „Tessék bejönni.“ A vendégek nem győztek eléggé csodálkozni a szoba kised, de takaros voltán. Bemennek egymásután: és ime a kised szoba észrevétlenül úgy kitégult, hogy a vendégek mindnyájan befértek, — ámbár némely urak és asszonyok jó nagy spatiumot foglaltak el.

A mi tudákosunk kiment; s csak elhült szemük-szájuk a vendégeknek, midőn egy liberiás inas által az asztalhoz hívódnak. Megpillantják a pompás ebédlőt, melyet egy fertálylyal előbb üresen találtak. Leülnek. Hogy az asztali készület fejedelmi volt, hogy az ételek a legválogatottabbak, hogy a borok legjobbak, hogy minden vendég szolgálatára egy-egy liberiás czipra inas állott; egy szóval, hogy az ebéd a legnagyobb parádéval, traktával volt, amelylyel csak valaha volt ebéd a világon: ezt már említeni sem kell, s minden, aki csak a kis könyvnek hírét hallotta, magától tudhatja. De azt senki sem tudhatja, micsoda váratlan jelenés lepte meg az egész uri kompániát. Ugyan mi volt az? Az volt a csoda, hogy az ebédlőnek falai nagy hirtelenséggel kiszökdültek, kivirágoztak és különb-különb-féle gyümölcsöt

termettek. A vendégek majd kibámulták a lelküket is. De hogy is ne? Nagyon furesa volt az, hogy midőn egy asszonyság nagyon megkivánta a háta megett függő ugorkát, s azt egy késsel le akarta vágni, a férje egy irtóztatót kiáltott: Te, az orromat!... úgy hogy a madám a kést ijedtében a kezéből kiejtette. Épen így járt a szolgabiróné, aki egy uri tőköt akart volna leszakítani; de a szolgabiró így dörögött, hogy a fejét ne bántásák.

Egy darab ideig minden udvarokban és társaságokban a professor Hatvani ur pompás ebédjéről folyt a diskurzus: de senki meg nem tudta mondani, hogy honnan vette a mi tudákosunk az ahhoz való készületeket. míg az ujságban ki nem

jött, hogy a török császár folyó évi október 17-én minden szakácsát megszínórozttatta, mert 16-ik októberben, melyen a tudákos ebédet adott, egész udvarával éhen maradt.

(Folytatása következik.)

VOLT.

(REGÉNY.) [28]

Írta: Sudormann Hermann.

Magyarra átdolgozta:

K. Beniczky Irma.

XVI.

A falakat sötét-kék brokát-szővetek borították, aranyozott székek csillogó lepkeszárnyakkal, támla helyett puffok, taburettek és mindenemű zsámolyok kuporogtak fanasztikus állatokhoz hasonlóan az indiai szőnyegeken, hófehér marabut-tollból készült óriási legyező mint kályhaernyő szolgált, ékes, drága játékszerek bronzból és maiszeni porcelánból megnépesítették az etagérek; egy marokkói-szekrény tartalmazta az urnó kedvenc olvasmányait, függő

helyett velencei oltártakaró kaczerán volt rávetve. Az íróasztal fölött világított egy karrarai márványból faragott Erosz ábrándos feje, széleit kékes árnyalatként világította meg a verőfény, mely arannyal és késsel átszővött csipkefátyol függönyön át, gyöngéden derengő és mégis ragyogó napvilággal töltötte el a szobát.

Olyan volt ez az egész berendezés, amelyet európai világvárosokban gyakran láthat az ember, de itt a világtól távoleső vidéken csodaszamba ment.

— Tulságosan elkényeztet téged! — mondta Leo s megfenyegette ujjával.

✻ A nemes leány. ✻

— Ulrik jósága nyomja a lelkemet, — felelt Felicia, fehér arcát a párnákba rejtve.

Leo megint megnézte az órát.

— Menjünk, — mondta; — ne hagyjuk annyi ideig hiába várni.

— Még öt perczig! — könyörgött Felicia.

— Miért?

— Félek!

— Ó tőle? — Felicia nem felelt.

— Ne légy gyáva, Lizzie! — intette őt.

— És aztán olyan jó itt, olyan összhangzó. Mint egy nagy, esendes erdőben, itt szabadon lehet lélegzeni.

— Akkor lakjál jól vele, — mondta Leo.

— Egy, kettő és három, olvasta, kezét a kilinesen tartva. Aztán tágra nyitotta az ajtó két szárnyát.

A kerti szoba verőfényes levegője betódult a fülledt, kékes homályba.

a napon szinte emberfeletti szerelem bizonyítékát lábai elé tette és minden pillantás, melylyel dédelgette, minden gondolat, mely pillanatig elhallgattatta, mintegy titokban bocsánatot kért azért, hogy valaha boldogtalannak merte magát érezni oldala mellett.

Felicia pedig olyan alázatos gyöngédséggel bánt vele, oly szolgálatkészen leste minden kívánságát s oly önfeledt csodálattal pihentette rajta szemeit, hogy Leo, ki elragadtatva szemlélte viselkedését, majd szédőrzsölte kezeit az asztal alatt és folyton ismételte magában:

— Ez az én művem! S nekem köszönheti boldogságát.

Lizzie magaviselete vele szemben mintaszerű volt. Tartózkodó volt, ridegség nélkül. Lágyan és nyájasan beszélt, anélkül, hogy feledni engedné, mily végtelen ür választja el őket. Hangjából olyan bánatos kimélet szólt, mintha nehéz sérelmet

— Otthon a munka után. —

— Az istenért, várj! — kiáltott Felicia. — Mit mondjunk neki?

— Amit szívünk sugal, — felelt Leo s fellélegzett, mint aki valami nyomasztó helyzettől megszabadult.

Felicia félénken kikandikált, de midőn e pillanatban a szemközt levő ajtó kinyílt s Ulrik belépett, ki ott a döntő pillanatot leste, akkor habozás nélkül, szeretetteljes felkiáltással férje karjaiba vetette magát.

Két órával később hárman ültek lámpafénynél a theaasztalnál, boldogok voltak annak tudatában, hogy ismét egyesültek.

Leo a vacsora előtt megnézte az istállókat, bámult és tanult. Most pedig feledve volt a gazdaság és a barátság jogával élt.

Ulrik nagyon beszédes volt, a boldogsága elragadta. Nem birt betelni neje dicséretével, ki ezen

megbocsátott volna, de nem volt ideje annak feledésére is s ezért most elnézést kér. Modora annyira megegyezett a valódi és a hitegetett viszonyokkal, hogy Leo nemsokára elvesztette a folytonos képmutatás kínos érzetét.

Kedélyesen szította a kitünő szivart; csak most mondhatja ismét, hogy igazán itthon van, most, midőn barátját ismét bírja.

A két függőlámpában zümmögött az olaj, a szamovár belsejéből halk, titokteljes énekhang hallatszék, a nyitott üvegajtón behatolt a kertből a tücskök czirpelése, az esti szél suttagása a naransfák lombjai közt.

Csodálatos összhangzása volt megtört és fátyolozott zöngéseknek, épen arra való, hogy a multat beburkolja és a boldogságra vágyó álmokat a jövőbe kísérje. De Ulrik folyton az ürbe merengő szemének olyan kifejezése volt, mi Leonak nem tetszett.

— Örömed egyszerre olyan hallgatag lett, öregem — mondta. — Jobban szeretlek, ha szónokolsz.

Ulrik hangosan fölkaczagott és csengetett. „Bort!” parancsolta a belépő inasnak.

— Rajnai ó bort, hiszen tudod, a legjavából.

Felicia, ki szerényen himzése fölé hajolva ott ült, pajzán pillantást vetett Leora, ki ép úgy tudta, mint ő, milyen buzgón őrizte Ulrik pinczéje ezen legnagyobb kincsét. Aztán fölkelt, hogy maga utána nézzen.

A két barát egyedül maradt. Ekkor Ulrik bevallotta, hogy még nem képes azt fölfogni, ami ma történt. Ez a kibékülés, melyet azelőtt egészen kényelmesnek és természetszerűnek képzelt magának, most, miután megtörtént, úgy tűnik föl neki, mint valami szörnyeteges, meseszerű dolog.

— Igen, igen, olyanok vagytok ti egészségesek! Ti vidámak! Ti szerencse fiai! — mondta és szeretetteljes bámulattal bölintott Leo felé. — Ahol ti megjelentek, ott szétnyílnak a tüskesövények, és ha még oly sűrűek is. És a leghevesebb gyűlölettel megtelt szívek csak úgy virulnak felétek!

Leo elfogultan nevetett s úgy vélekedék, hogy az nem épen való.

Felicia elhozta a bort s teli töltötte a magas zöld kelyheket aranyszínű nedvével.

Leóban föléledt a nevető könnyelműség, mire őt e nemes bornak a látása mindig serkentette.

— Kociztunk! Eljen a barátság! — kiáltott, magasra emelve poharát.

— És mi hármunkat többé semmi ne válaszson el egymástól! — egészítette ki Ulrik.

Leo és Felicia szemei ekkor gyors, büntudatos pillantást cseréltek...

Ha tudná!

A poharak egymást érintették. Tompán elhaló hang csendült a gyönyörű kristályokból.

— Szeretném, ha életünk is így elhangzana — jegyezte meg Ulrik. Aztán hirtelen meghökken, le akarta tenni az ajkaihoz emelt poharat s egy kereső pillantása végigfutott a falon, azzal megint összeszedte magát s egy huzamra kiüritette poharát.

Leo követte pillantását: ott a falon függött a fiu arc képe. Felicia is nyugtalan lett; néhány cseppet öntött férje poharába az övéből s hozzáhajolva suttogott:

— A távoliért, akit szeretünk!

Leo úgy tett, mintha semmitsem vett volna észre. Hogy a fenyegető lehangeltséget elülze, gyorsan kezdé:

— Mind hiába, gyerekek. Még ma kell tisztába jönnünk egy kényes dolgot illetőleg, bármilyen nehézünkre essék is épen ma arról beszélni.

A házaspár figyelt. Lizzie aggódva összereszt. „Az istenért, hallgass!” intette Leót, szemének esdő pillantásával titokban a képre mutatva. Ugy látszék attól tartott, hogy Leo oly kimétlen lesz és a fiuról fog beszélni.

— Tehát röviden mondva — folytatta — milyen módon tudassuk azt, ami ma történt és ami abból következni fog, kedves szomszédjainkkal? Mert fogadni mernék, keresztény türelmességök már lesi az alkalmat, hogy botrányt csináljon belőle.

Felicia megkönnyebbülten hálás tekintetet vetett rá.

— Mi a te nézeted édesem? — kérdezte aztán állát kezére támasztva, gyermekded mosolylyal nézve férjére. Az végighuzta ujjait fakó szakállán.

— Ugyan hagyjatok föl vele! — mondta. — Minek nevezzük magunkat arisztokratáknak, ha az ilyenekkel bajlódunk? Megengedhetjük magunknak, hogy egyéniséggel birjunk, azt módosíthatjuk tet-

szésünk szerint, nem törődve semmiféle pletykázó kávéhársaság jó vagy rosszakarásával.

— Bravo! — kiáltott Leo nevetve. — Valamely nemesérzelmű marhatolvaj, amilyet néha a nagy vizen tul fölakasztottunk, nem szónokolhatna hatályosabban a bitófa alatt.

— Hadd a mókát! — mondta Ulrik komolyan. — Mi vidéki földbirtokosok kis királyokként ülünk kastélyainkban, szabad tisztelettel alattvalói vagyunk legmagasabb urunknak és senki másnak e világon s nem becsüljük-e többre falusi nemességünket még a magas nemességnél is, melynek folyton az udvar felé kell sandítani?

Leo fejével bölintott a büszkeségtől fölsugárzó szemmel.

— És ha még hozzá munkás és kötelességteljesítő életet folytatunk — szólt Ulrik újra — akkor csak megengedhetjük magunknak, hogy saját szükségleteink szerint üdvözüljünk? Mi közünk a világhoz, ha tudjuk, hogy cselekvésmódunk — mindegy: helyeslik-e vagy nem, ha tiszta szívből ered?

— Most még a tiszta szívre is rákerül a sor! — gunyolódék Leo, ki olyan jól érezte magát, hogy úgy, mint a régi időkben, mindent tréfára fordított. Megfoghatatlan, hogy te, ki olyan kitünő könyvet írtál a marhabizlalásról, azt állítja, hogy a tiszta szívnek magasztos érzelmétől meg lehet hizni. Smég nem mindenki az olyan intézet szerencsés birtokosa, — tette hozzá kissé elfogultan.

— Hanem daczczal meg is bir mindegyik? — figyelmeztette Ulrik.

— Azt meghiszem! — kiáltott Leo fehér fogait mutatva s az asztalra csapott öklével.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Sarah Bernhardt.

A színházak sok érdekes témát nyújtanak most a feldolgozásra. Volt darab-premier a Nemzeti Színházban, szerző-premier a Vigszínházban (itt voltak az *Arany kakas* és *Mozgó fényképek* szerzői, Blumenthal és Kadelburg Bécsből) és volt egy hatalmas betű-csata az újságírók mezőin, ahova kiléptek a kulisszák mögül Beöthy és Porzolt igazgatók, a hírlapíró műhelyből pedig Faragó és Márkus kritikusok. Még a törvényszéknek is dolgot adtak Thália templomai: tárgyalni kezdtek a Sulamith híres pörét, melyet a jogaitól megfosztott Donáth indított a Magyar Színház és Kövessy színigazgató ellen.

Mindezek azonban eltörpülnek a Wesselényi-utcai muzsá-templom nagyszabású szenzációja mellett, amelyet lapunk előző számaiban már jelentettünk.

Sarah Bernhardt, két legjobbnak tartott alakításában láttam. De mindjárt kimondom, hogy nem tarthatom a *Kaméliás hölgy*-et és a *Hamlet*-et legjobb szerepeinek, vagy azt kell hinnem, hogy a külföldi lapok tuloznak, mikor egekig emelik.

Isten bocsássa meg a bűnömöt, de én folyton a *Vigszínház* mult heti premierjére gondoltam, míg az isteni Sarah-t magam előtt láttam. *A kis Eyolf* ez, melyben egy gyermekleány adja az egyik szerepet. Visszatetszőnek és természetellenesnek tartom, hogy egy kis gyermeket a színpadra visznek játszani. Mert vagy affektál a gyerek ilyen helyzetben, vagy természetesen igyekszik hatni reánk, akkor pedig „koravén” a játéka.

Sarah-val éppigy vagyok. Az ő játéka is természetellenes a *Hamlet*-ben, melyben férfiszerepet ad.

Elismerem, hogy dicséretreméltó művészi vállalkozás az övé, olyan, amünben csak ambíciózus, valódi nagy művészek lelnek örömet, de a művészet legkiválóbb kapacitásai se engedhetnek meg maguknak ilyen „drámai jux”-ot.

Ha „Kaméliás hölgy”-ét említem: a la bonheur! Meghajlok előtte; ebben a régi nagy Sarah, amilyen akkor volt, mikor legutóbb körünkben időzött. Ez a szerepe nem új, nem is olyan „érdekes”, mint Hamlet, tehát nem beszélék róla bővebben...

Sajnálom, de ki kell jelentenem, nem tartom helyénvalónak, hogy a fővárosi közönséget kiszolgáltassák a legegyszerűbb szenzációhajászatnak. Mert ez a legujabb Hamlet nem egyéb. Hallottam föllépése estjén, hogy sokan törték a fejüket, szellemes emberek, mi vihette Sarah Bernhardtot arra, hogy éppen ezt a szerepét játssza el. Minél furfangosabbak, minél bonyolultabbak e képzelt motívumok, annál közelebb állnak az igazsághoz.

Hiuság lehetett a rugója a nagy Sarah cselekedetének és hamleti tépelődéseiből született e torz Hamlet. Mert ez bizony nem egyéb.

Vannak finomságai és detailjai, melyek utólérhetetlenek, de ezt Sarah Bernhardtól nem lehet másképp várunk. Poloniuszsal való beszélgetése, első monológja, egy-két megfigyelése, pl. a komédiajátás alatt és nagy jelenete a komédia után méltók e mesternőhöz.

De az egész alakítás nem egységes, nem igaz és nem — Hamlet. Erőtelen, szintelen, egyhangú. Nem hogy nem férfi, de egyszerűen gyerekes; ott, hol az erő, a férfierzés kitöréseit várók, mint a harmadik színben, hol barátai vissza akarják tartani s ő a nemei oroszlán erejét érzi feszülni idegeiben — siralmas volt asszonyi ríkoltozása. Egyáltalán pedig — ismétlem — sokkal „érdekesebb“ volt ez az est, mint élvezetes.

A francia művésznő társakat is hozott magával, de Gertrud hijján volt minden fenségnek és Ophélia minden bájnak. A király szelleme eszembe juttatta szegény Pintért, a Nemzeti színház hajdani szellemét. Mennyit szídták annak idején énekléséért a jó öreget! Ha ő ezt a szellemet hallotta volna! Így még soha szellem nem énekelt.

Igazság, természetesség, humor, mélység, változatos hang, egészséges realizmus: szóval Shakespeare és Hamlet nem volt az előadáson. De az tagadhatatlan, hogy Sarah Bernhardt gyönyörűen, elegánsan *vívott* Laertessel, hogy az ibolyavilágítás és kísértet megjelenése (az éneklést nem számítva) épp olyan tökéletes volt, mint a színjáték bemutatása. A rendezésben sokat tanulhat a vén Nemzeti Színház ettől a francia társulattól. Ilyen dolgokban a francziák elmések, felülmuhatlatlanok.

De mindezek nem kárpótolhattak azért, hogy a francziák Shakespeare-t Sarah-val együtt meghamisították.

A nézőtér erősen megdrágított helyein nagy és előkelő közönség ült...

Ma Bernhardt — holnap Duse. Könnyű most eldönteni, ki viszi el a győzelem pálmáját a két hatalmas vetélytárs közül?

T. Kornél.

KÉPEINKHEZ.

Ferdinánd bolgár fejedelem. A kis Bulgária fejedelmi urát mutatjuk be jelen számunk vezérképében, kinél hivebb barátja Magyarországnak alig van; minden nyáron magyarországi birtokára küldi Boris és Czirill hercegeket üdülni, míg ő Karlsbadban keres gyógyulást. A legutóbbi időben erősen dolgozott azon, hogy fejedelmi székét megerősítse, ezért tartózkodott Szentpéterváron. Bécsben az elmúlt hetekben fogadták először úgy, mint államfőt: egy királyi herceg katonai küldöttséggel fogadta a pálya udvaron, lakása a Hofburgban volt s a király ebédet adott tiszteletére. Ez a fényes fogadtatás otthon bizonyára csak megerősíti helyzetét, amire a szerb viszonyok miatt ugyancsak szüksége is van a Balkánnak.

Az első bánat. A kis leányka megálmodja világát, szépnek, színesnek, csillogónak, akár a szappanbuborék, s ha a valóság lehelete érinti ezt a szépen megálmodott világot — épp úgy elpattan, mint a szappanbuborék. Az első bók, az első kedveskedő szó, az első vallomás — az első csók mind oly szépnek, olyan csillogónak mutatják az életet, de ha a csalódás első kis szellője éri, akkor üt tanyát szívében az első bánat. Talán nem is olyan nagy, mint a következők, de mélyebb nyomokat hagy szívében, mert ezzel a bánattal temeti el a leányka gondtalan gyermekéveit és örömeit, ekkor kezdi el csak ismerni a világot.

Hervadt levelek. Késő őszszel, mikor a fa megsárgult leveleit egy-egy erősebb szélroham lerázza, olyan szomorú képet nyújt a liget. A kertészek is, mintha értenék a természetnek ezt a haldoklását, némán, szomorúan söpörgetik össze a lepergett sárga leveleket és gyűjtik egy halomba. Egy kanyarodónál aztán egy rongyos ruhába öltözött beesett arcú sápadt leány tűnik szemünkbe, akinek arcza-

ról szinte lerí az elrontott élet, s aki úgy el tud merülni az elsárgult levelek nézésébe. Talán az ő sorsát látta azokra a sárga levelekre felírva, az ő szomorú sorsát, mely annyira hasonlít a levelekéhez. Virult egykor ő is, aztán elhervadt ő is. A szél közbe kap az összegyűjtött leveleknek, kikap egyet a csomóból és játszik vele. Ez ő! Vele is csak így játszik a sors! S a vége — a pusztulás! Épp, mint az elsárgult leveleké!

A nemes leány. Még ma is, a XX. század küszöbén is különbséget tesznek némelyek nemes és nem nemes között. Régente ez a különbség, különösen nálunk, annyira törvénybe volt foglalva s annyira szentesítve volt, hogy míg az egyiknek vagyon, méltóság s tekintély jutott osztályrészül, addig a másiknak éppen semmije sem volt, csak kötelezettségei voltak, jogai nem. S ez a felfogás annyira áthatotta társadalmunkat, hogy a festő ha pl. egy nemes leányt festett, azt annyira ideálizálta, amilyen sohasem volt, bár tagadhatatlan, hogy fajunk ősz eredeti szépsége majd minden arcon kifejezést nyer; a szabályos arc, a magas homlok, keskeny ajk, hosszas szép metszésű orr, szabályos szemöldök mind olyan testi szépségek, amik egy festőt méltán megihlehetnek.

Otthon a munka után. Nehéz, tagadhatatlanul nehéz a munkás ember élete. Nap-nap után izzasztó munkával keresi a maga s övéinek betevő falatját. Nem csoda, ha a folytonos munka elkészeríti néha a szegényt. De viszont éppen a szegényeknek van néha oly örömük, minőről a gazdagoknak fogalmuk sem lehet. Ha becsületesen elvégzett napi munka után például az ilyen munkás ember hazamegy, s gyermekeinek sora — Isten eme bő áldása körülveszi a fáradt apát, s hízolgéseivel, kedveskedéseivel veszi körül: olyan öröm ez, amit csak szegénységgel lehet megvenni! Ha aztán az apa a legkisebb s tán ezért legkedvesebb gyereket karjára veszi, olyankor elfeledi, hogy milyen nehéz az élet, s volna bár még oly nehéz, szívesen megküzdene vele ezért.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

V. D. Hiányos nagyon, sok benne az ugrás! — M. A. Volt már rá eset máskor is. Hígyje el, nem okoz nagy főfájást. — Lajos. Bajos dolog így kritikát mondani Nem. — D-s. A víz képlete „H₂O”, a hydrogenium két paránya egyesül az oxigén egy parányával. Már az bajos volna a szegény hajótörteknek ily módon állítani elő az ivóvizet. Regényben? Kevés valószínűség lesz az ily regényben. Ilyen feladatokkal csak Verne Gyula fölséges fantáziája birkózhatik meg. — Anna. Ha amit beleír az emlékönyvbe, eredeti gondolat, hígyje el, ha még oly rossz, sokkal jobb, mintha azokat a már agyoncsépelet emlékkerseket irogatja az önek átadott emlékönyvbe, melyektől már minden kis leány „Poesie“-je szinte nevetségessé lesz. De ha már nem a magam gondolatát írom be, akkor nem a sablonos emlékkersek közül választok, de olyant, amely az én, s az ő természetének legjobban megfelel. Ennek a kiválasztásához nem kell nagy művészet. Az a férfi, aki vallomását az emlékönyvre bizza, az nem gondolja ezt komolyan. Négysem közt szokták azt elvégezni és nem nyilvánosan tárgyalni! — B. Z. Köszönjük. Lesz rá gondunk, hogy ne kerülje el figyelmét. — R. J. Bizony még egy pár hétig elmarad. No aztán annál biztosabban. — V. K. Nem lehetetlen, hogy hamarabb, de nem is valószínű. Válasz egy pár számmal utóbb. — B. I. Szeged. Egy kis türelmet kérünk; az a munkatársunk, aki a dolgok elintézésével meg van bízva, most távol van s így csak annak hazatérte után adhatunk érdemleges választ „Azanet”-ről. A másik jövő számunkban jön. — M. I. Szigetvár. „Első szerelméről” később fogunk bírálatot közölni. — B. A. Hátszeg. A versek sorsáról, most távollevő munkatársuk fog beszámolni. Csekély türelmet kérünk. — R. M. Szeged. „Petőfi emlékére” nem közölhet, elvünk lévén, hogy csakis oly dolgozatokat közlünk, amelyeket más lap még nem hozott. A másiknak esetleg helyet szorítunk. — S. J. L. Budapest. Megkaptuk és köszönettel nyugtatjuk. Az ítéletet legközelebb. — N. V. Budapest. A válasz a fenti körülmény miatt késik. Külső munkatársaink közé szívesen sorozunk mindenkit, aki jól ír, szerkesztőségünkben azonban minden hely be van töltve. — *Több kéziratról a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGÓ SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Próféta-utca 7. szám.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

A vonatok **érkezése** Budapest-nyugati pályaudvarra.
Érvényes 1899. október hó 1-től.

A vonatok **indulása** Budapest-nyugati pályaudvarról.
Érvényes 1899. október hó 1-től.

Dél előtt					Dél után				
vonat- szám	óra	perc	vonat- neme	honnan	vonat- szám	óra	perc	vonat- neme	honnan
1)701	12	50	k. e. v.	Konstantinápoly	171	12	55	sz. v.	Palota-Ujpest
2)705	5	30	ost.e.v.	Konstantinápoly	703	1	25	gy. v.	Bukarest
163	5	40	sz. v.	Palota-Ujpest	173	1	40	sz. v.	Palota-Ujpest
151	6	20	»	Vác	103	1	50	gy. v.	Páris, Bécs
165	6	30	»	Palota-Ujpest	175	3	00	sz. v.	Palota-Ujpest
117	6	40	»	Bécs	135	4	00	»	Nagy-Maros
6101	6	50	»	Szolnok, Czegléd	6103	4	20	»	Szolnok, Czegléd
709	7	15	»	Verciorova	4103	4	40	»	Esztergom
4165	7	25	tv.szsz.	Dorog	177	5	40	»	Palota-Ujpest
217	7	35	»	Berlin, Zsolna	115	6	05	»	Bécs, Zsolna
167	7	45	sz. v.	Palota-Ujpest	179	6	50	»	Palota-Ujpest,
6011	7	50	v. v.	Lajosmizse	711	7	00	»	Temesvár
127	8	20	sz. v.	Párkány-Nána	707	7	40	gy. v.	Orsova, Temesvár
4101	8	35	»	Esztergom	181	8	25	sz. v.	Palota-Ujpest
713	8	45	»	SzolnokKecskemét	125	8	35	»	Nagy-Maros
1403	9	45	gy. v.	Berlin, Zsolna	6013	8	45	v. v.	Lajosmizse
169	10	10	sz. v.	Palota-Ujpest	105	9	00	gy. v.	Bécs
715	10	55	»	Szeged	1401	9	25	»	Berlin, Zsolna
143	11	05	»	Érsekujvár	4111	9	35	v. v.	Esztergom
					1)109	9	55	ost.e.v.	Ostende, Bécs
					719	10	05	sz. v.	Szolnok, Czegléd
					4)101	11	50	k. e. v.	London, Páris, Bécs

- 1) Érkezik minden csütörtökön.
2) » » hétfőn.
3) Érkezik minden szerdán.
4) Érkezik minden szombaton.

Dél előtt					Dél után				
vonat- szám	óra	perc	vonat- neme	hová	vonat- szám	óra	perc	vonat- neme	hová
1)702	12	00	k. e. v.	Konstantinápoly	6104	12	05	sz. v.	Czegléd, Szolnok
2)102	1	00	»	Bécs, Páris, London	172	12	15	»	Palota-Ujpest
166	5	50	sz. v.	Palota-Ujpest	136	12	25	»	Nagy-Maros
3)110	6	10	ost.e.v.	Bécs, Ostende	4106	12	50	»	Dorog
4102	6	30	sz. v.	Esztergom	174	1	05	»	Palota-Ujpest
6102	6	40	»	Czegléd, Szolnok	104	1	15	gy. v.	Bécs, Páris
168	6	55	»	Palota-Ujpest	176	2	20	sz. v.	Palota-Ujpest
6012	7	05	v. v.	Lajos-Mizse	704	2	30	gy. v.	Bukarest
1402	7	30	gy. v.	Zsolna, Berlin	144	2	35	sz. v.	Érsekujvár
106	8	00	»	Bécs	4104	2	40	»	Esztergom
708	8	15	»	Temesvár, Orsova	720	2	45	»	Czegléd
712	8	30	sz. v.	Temesvár,	6014	3	05	v. v.	Lajos-Mizse
170	9	15	»	Palota-Ujpest	716	4	25	sz. v.	Szeged, Szolnok
116	9	25	»	Bécs, Zsolna	178	4	30	»	Palota-Ujpest
					138	4	40	»	Nagy-Maros
					180	6	00	»	Palota-Ujpest
					1404	6	20	gy. v.	Zsolna, Berlin
					140	6	30	sz. v.	Párkány-Nána
					710	7	00	»	Verciorova
					4112	7	10	v. v.	Esztergom
					182	7	40	sz. v.	Palota-Ujpest
					218	9	05	tv.szsz.	Zsolna-Berlin
					118	9	35	sz. v.	Bécs
					4)706	10	15	ost.e.v.	Konstantinápoly
					714	10	35	sz. v.	Szeged, Temesvár
					152	10	45	»	Vác

- 1) Közlekedik minden vasárnap.
2) » » csütörtökön.
3) » » hétfőn.
4) » » minden szerdán.

A vonatok **érkezése** Buda-Császárfürdő kitérőbe.

4013	7	34	v. v.	Dorog	4003	4	46	sz. v.	Esztergom
4001	9	02	sz. v.	Esztergom	4011	9	35	v. v.	Esztergom

A vonatok **indulása** Buda-Császárfürdő kitérőről.

4002	6	16	sz. v.	Esztergom	4006	12	30	sz. v.	Dorog
					4004	2	29	»	Esztergom
					4012	7	05	v. v.	Esztergom

A vonatok **érkezése** Budapest-keleti pályaudvarra.

1) 101	12	10	k. e. v.	London, Páris, Bécs	4)1027	12	20	v. v.	Budafok
2) 901	12	30	»	Konstantinápoly	311	12	25	sz. v.	Hatvan
645	5	00	t. szsz.	Arad	301	12	50	gy. v.	Berlin, Ruttka
321	5	20	v. v.	Ruttka, Berlin	903	1	05	»	Konstantinápoly
1707	5	45	sz. v.	M.-Sziget	1901	1	25	»	Gyékényes, Pécs
607	6	10	»	Brassó, Arad	403	1	30	»	Lemberg, Kassa
47	6	15	t. szsz.	Bicske	3	1	45	»	London, Páris, Bécs
405	6	35	sz. v.	Lemberg, Miskolcz	503	1	50	»	Kolozsvár, Arad
7	6	40	»	Bécs, Sopron	1301	2	05	»	Graz, Fehring
907	7	05	»	Belgrád, Brod	21	4	50	sz. v.	Bicske, N.-Kanizsa
507	7	10	»	Brassó, Kolozsvár	313	5	55	»	Hatvan
309	7	30	»	Hatvan	505	6	20	»	Brassó, Kolozsvár
1303	7	35	»	Graz, Fehring,	27	6	50	v. v.	Győr
501	7	50	gy. v.	Bukarest, Brassó	5	7	15	gy. v.	Bécs, Graz
1021	7	55	v. v.	Paks, Adony-Szabolcs	605	7	20	sz. v.	Brassó, Arad
1505	8	15	sz. v.	Kassa, Popr.-Felka	905	7	55	»	Belgrád, Eszék
1005	8	20	»	Fiume, Zagráb, Eszék	305	7	45	»	Berlin, Ruttka, Szerencs
1003	8	40	gy. v.	Fiume	1007	8	00	»	Fiume, Zagráb Pécs
3) 319	8	45	sz. v.	Hatvan	1705	8	10	»	Stanislaw M.-Sziget
509	9	15	»	Szolnok	1001	8	35	gy. v.	Róma, Fiume, Zagráb
11	9	25	»	Győr, Székesfehérvár	407	8	40	sz. v.	Munkács, M.-Sziget
23	10	15	»	Triest, Fiume	1507	9	05	»	Kassa, P.-Felka
307	10	20	»	Ruttka, Fülel	9	9	20	»	Bécs, Graz, N.-Kanizsa
909	10	30	»	Szabadka	303	9	25	gy. v.	Berlin, Ruttka
					603	9	40	»	N.-Szeben, Gyulafehérvár
					25	9	45	sz. v.	Triest, Fiume
					401	10	00	gy. v.	Munkács, Kassa

- 1) Közlekedik kedden és pénteken.
2) » » szerdán és szombaton.
3) » » bez. október 31-ig.
4) » » csak a hajózás szünete alatt.

A vonatok **indulása** Budapest-keleti pályaudvarról.

1)902	12	20	k. e. v.	Konstantinápoly	22	12	25	sz. v.	Bicske N.-Kanizsa
2)102	12	40	»	Bécs, Páris, London	310	12	35	»	Hatvan
32	6	20	v. v.	N.-Kanizsa	1302	1	15	gy. v.	Fehring, Graz
604	6	50	gy. v.	Gyulafehérvár, N.-Szeben	504	1	55	»	Kolozsvár, Arad
10	6	50	sz. v.	Bécs, Graz, N.-Kanizsa	4	2	20	»	Bécs, Páris
402	7	10	gy. v.	Kassa, Munkács	16	2	30	sz. v.	Bicske
1002	7	15	»	Zagráb, Fiume, Roma	404	2	35	gy. v.	Kassa, Lavoczne, Lemberg
304	7	30	»	Ruttka, Berlin	904	2	40	»	Konstantinápoly
906	7	35	sz. v.	Belgrád, Brod	312	2	45	sz. v.	Hatvan
1508	7	50	»	Kassa, Popr.-Felka	510	2	55	»	Szolnok
1008	8	00	»	Zagráb, Fiume Pécs	1004	3	00	gy. v.	Zagráb, Fiume, Eszék
606	8	10	»	Arad Brassó	1022	3	20	v. v.	Adony-Szabolcs, Paks
506	8	30	»	Kolozsvár, Brassó	302	3	15	gy. v.	Ruttka, Berlin
6	8	50	gy. v.	Bécs, Graz	910	4	00	sz. v.	Szabadka
408	8	50	sz. v.	Munkács, M.-Sziget	12	4	30	»	Győr
1708	9	15	»	M.-Sziget, Stanislaw	308	5	20	»	Ruttka Berlin
306	9	35	»	Ruttka, Berlin	508	5	45	»	Kolozsvár, Brassó
3)1028	10	30	v. v.	Budafok	318	6	25	»	Hatvan
					1706	7	05	»	M.-Sziget, Stanislaw
					24	7	15	»	N.-Kanizsa, Triest
					1506	8	00	»	Kassa, Popr.-Felka
					1006	8	30	»	Zagráb, Fiume
					406	8	40	»	Ungvár, Lemberg
					48	9	05	tszsz.	Bicske
					502	9	15	gy. v.	Kolozsv. Bukarest
					1904	9	30	sz. v.	Eszék, Brod
					1304	9	55	»	Fehring, Graz
					608	10	00	»	Arad, Brassó,
					908	10	20	»	Belgrád, Eszék, Brod
					8	10	45	sz. v.	Bécs
					322	11	00	v. v.	Ruttka, Miskolcz

- 1) Közlekedik kedden és pénteken.
2) » » szerdán és szombaton.
3) » » csak a hajózás szünete alatt.